

Х а н ы а т
1931 сн алтынны
ыйтан тэхсар

No. 95 (4829)

1976 жыл. Атырдьах ыйын 7 күнэ
СУБУОТА

Смыншта
2 харчы

1976 сэл атырдах мѳѳн 6 кунутэр оройуон партийнай-ха-лаайыстыбаннай ативын муу-хана буолла.

Актив мушьядар партийнай төрилтэлэр секретардара, сельсоветтар исполкомнарын председателлэрэ, совхозтар директордара, кылаабынай специалистара, отделениелар уурааляуцайдар, хаһаайыстыбанай төрилтэлэр салайааччылара, ССКП райкомун, райсовет исполкомун, тэһаһаайыстыбатын управленийетын, БВСЛКС райкомун элжиттэх үлэһитэрэ кыткыннар.

Мушых «Хаһаайыстыбалар кооперацияһа» мыйларыгар уонна агропромышленнай интеграцияда олохуран тьа хаһаайыстыбатын производствотын идэтигинин уонна итиннэн түмүүнү салтты сайыннарар туһунан» ССКП Кини Комитетын уурааһын толорууну тэрийиһэ.

оройуон партийнай төлгөтөлөрүн, олохтоох Советтарын итгэниэ тыатын хаһаайыскатыбын органнын сорууттарын тустарынан» боппуруска ССКП райкомун бюротун чин-тара.

Актив мунньабыр ССКП обкомун представителэ таб. Н. М. Адамов кыттынын ылаа.

Мунньах дьүүлэллэллэниг боппуруска туһааннаах уу-разы ыланна.

Ким хайдах оттууруй?

Атырдьах ыйын 5 күнүнээбү түрүгүнөн

Отделениелэр, сортхотур	Үдэнт ахсаана	Кубаһы (тонна)	Сылаары баданы туалаа %	Силдэс (тонна)	Сенай (тонна)
Одьулун	156	1080	32,7	370	
Бодугур	113	880	27,5	112	
Мугудай	133	707	22,0	320	
Бахсы	138	506	17,4	96	
Нара Марис	540	3173	25,1	898	
Хатиды	112	553	32,1	100	
Болтоһо	112	885	30,5	260	
Кытаанах	220	1450	46,0	370	
Сылан	192	1264	37,7	250	300
Солоньев	105	1000	34,4	320	
Субурууснай	751	5152	36,8	1240	300
Хоптоһо	181	473	16,8	340	
Хадаар	119	407	18,5	510	
Хайбахсыт	112	675	29,8	225	180
Чакыр	89	367	17,4	200	
Эрилик Эристин	501	2027	21,5	1275	180
Орайуон үрдүнэ	1792	10352	28,7	3413	480

Тыңа хайаайыстыбатың управлениета.

-Үөрэнээччилэр звеноларыгар

Бийдэл өгтөөхүн сэлснүгэр оройнун срег-
тэтаригэр үөрэндэгчидэр 18 аземалара
гариллибатарэ. Итэ ийнсэр 4 механизиро-
ванкой амердаар, 10 калд-илин аземалара.
Окчулуун аргэ, Кыгашаар, Сылга уонна
Хайаахсуг орго өскүлалара иккилин ас-
сонуу тариллбатарэ. Огтам Хатылы, Хайа-
сыт уонна Алаар өскүлалара үлэсчын-
налар аагырдырын үлэстэгчидэр. Бала-
га барыта 205 үөрэндэгчи кыттынны илэр.
Кинилэр сүүһүнэн тонна учууа ла-
чыгытбылаар огу бэлэмниир соруктаахтар.

Атирбөх ийем 2 күнүзгү түмүсүнүн механизированной ажарбаал загасартган Эрлик Эрстинин айтмап саяхаттар ра-

бондод Иван Развильевич Кондратьев сэлэбаччылар Хайгаст орто оскулатын үөрэнээччилэрин элэгтэ биирдий нийлэгтэр 2½ тонна, Субуруевский аэтиын солхоз Сэмээннаагы отделениетын учургад Иван Михайлович Диевев сэлэбаччылар биирдий отчуугаар тикээрэлэн 7½ тонна үчүрэй элэгтэтибэлээх оту собо-туунаккалар кыһаран суга көрдөрүү-дээтэр. Оттон Дмитрий Алексеевич Кон-стантинов сэлэбаччы Одьулуун арыс кыһа-астаах оскулатын үөрэнээччилэрин көлөгүн элэгтэ кыһаран ахсын II-бий тонна от-тонно.

Пили заводарыткен Гатриша Николо-
сони Ажигое заводарыткен Хатмлы орто

оскулатын, Гасриил Номович Парфенов
салайваччманай Кытамаах орто оскулат-
тын уонна Семен Алексеевич Матвеев са-
лабар Ойулуун уораккоччуларын ээсмэ-
лэри бирибэй отчукут тиксөрүнөн 3,3-түү
тонна оту баалыккасталар.

Два ити хурдун оройдон оркулааларыч
 роронэччилэриг тукталарга байнгынныг чим
 ныйланнарыг тудлаалтайг атвараллар.
 Оволор хурд сабын байнгын самгууза
 тарвалрт сэгсгэтарилэр бэйлэриг сэмэй
 кылалтарыл уургаллар. Киллэриг аны
 арылал тонулунан алтан чоралаллар дым-
 кынас гыгастар оркулаалар сырдыг кы-
 лалтарилар ынжыгастар.

С. ДОПОВ.

УДАРНАЙ БЫҒА — УДАРНАЙДЫК!

Оройуон ходоуһаларыгар

ЭТҮҮТ ОРОЙУОНШАЛЫ
КОМБИНАТЫН коллектива ший-
тэхтэринэр Соловьев отделена-
тыгар өтүүр звенону тэрийэн
үлээлэтэр. Д. В. Саввин байыдаан-
һоһуһун илдьы сымдыар өтүүттэ-
ра сүүстөн тахса бутулу туруор-
дулар.

Отгон комбинаттан 10 жили үс автомашиналаах кнйрэн кметик ферматын тайыгтар 320 тонна синийни угууга өтдөхөнтө рабосийдарын кнйтта үлэстийлэр.

Дыа бу көмө,— дыйаллар махталлаах солонкентар.

М. БЕЛЯЕВ.

ХАДААР. Огдоононда В. М. Алейсеев салбар колотун аснода оттоолууну бийр бастаанаан саралаабыта. Бу хэтин туран бээрбит куран куннэри табунаан графикаа киэрэр ийин дууруналлар. Атырдах айыл 2 күнүксөй түмүгүнэн асно 780 центнер оту кэбистэ. Бадаһаа Куогуяйин бүтүрэн, бүтүн Төбөтү киридилэр.

Зөвөөгүүстарааччид Мн-
хилд Софрон, Петр Федоров
мустарааччид хайртай, өтгөн

Һаларыгар

мугаараачны Мина Дампонай мэ-
ншэртэн хаавсабат туһугар да-
луһалтар. Рабочий Е. К. Осипов
бодон гына бачыпарангыт бу-
гуһарын, эвеновод тэтхимнэх со-
буутун кыдамылан элээрде.
Бу май 9 күнүгээри түмүккэ Эр-
лик Эристин аатынан совет-
молонно үздүнэр эвеноларын со-
циалистическай куоталаһыма-
рын нинниа күөнүгэр киирдэрби-
лиин үгүө бадалахтар.

С. ОСИПОВ.

МЫРЫЛА. Субуруускай айтил сэхэл Соловьевтаага одоонеттн коммунист Н. Н. Сергеев салайваччылаах техника үүүһүнэн оттуур элвекта билиинтэ оройуонта бастаабытын урдук бастаан илэр. Маниа отобун графитын 105 бырыһаанынаа-халсан, барыта 400 гонна ту кэбистилэр.

Итнээн зүгээр хас бичрдын өт-
утулар 80-нуу тонна өтөөдөл-
о нийс сүбү хаалма.

А. ГОТОВЦЕВА.

Хаһыат хонтуруоллуур кирбиилэрэ

БАРЫ БИИРГЭ, КҮҮҮҮ ТҮМЭН

Быйыл, ССКН XXV сьезин уураахтарыгар бопсэттээ онус пилететнаа үчүгэй онкулу охсорго сорунталан, бийиги Маарыкчаан I ферматын коллектива уонна тус бэйэм ынахтан үүтү ылымга үрдүк кирбиилэри бэлэтэммиспит — ферма үрдүнэн сылга ынаа охсыттан ортотунан 2000 кг үүтү ыларга, оттон мин кэнник сылларга туруоруммут сылбын ситэргэ — фуражнай ынаа байытар 3000 кг ыларга тылбытын биэрбиппит. Ферма-нан икки тыһымчачалаах, оттон бириднэлээн ынааһыксытар үс тыһымчачалаах кирбиилэри ынааһыларын оройуоннаабы «Сага олох» хаһыат бэйэтэ хонтуруоллуур ылыбата. Онон күрөхтөһөн, көдүүтүнэн үлээтүнэн хаһаангытааһар да ордуу тэрээһиннээх буолбута.

Күннэтэ түбүктээх, дьулуурдаах үлэҕэ кыстык быһаарылыах ыйдара, оттон кэнник маччирэнт бириэмэтин бастабыл агары биллибиккэ аастылар. Бэллэһэммит кирбиилэри ыларга фермабыт коллектива уонса-бынан куһаҕана суох түмүктэри ситистэ: үүтү каловой ылым сэттэ ыйдаары соруудааһара толорулуна, биэр фуражнай ынахтан ынаһын графика 164 кг-нан куорарылына. Итиннэ бийиги ыстык саасы ыйдарыгар ордуу кыһамныаһытын үлээтэ, сайылыкка бириэмэтигэр тэрээһиннээхтик тахсан, үрдүк ыам иһин буна бары биэргэ түксөн, күүһү-күдөрү холбоон ситистибит.

Фермабытыгар барыта уон икки манньыксыппыт. Биридн бэйэбит 16—18 ынары ыыбыт. Коллективныт агарын кэригэ эдэрдер. Онон бэйэ-бэйэбитин хардарыта өйөстөхпүтүнэ, эдэрдэ, сага үлээтэчилэргэ ыардыаһастар күннэтэ коммолостохпүтүнэ эрэ сатанар. Оччо-ро эрэ уопсай өрө көтөдүлүүтү ситибэр кыахтаахпыт. Ону

үчүгэйдик өйдүүр да буолан, бары биэр сүбөһөн-аманан, тэтигэ туран-олорон, дыныһан үлэлиибит. Кырдыаһастартан Евдоким Михайловна Митина, эдэрдэртэн Иорбина Филипповна атыттартан балаҕа ордуу көрдөрүүлээхтэр. Ол эрээри, ис-искэ киирдэххэ, бийэххэ адыас хаалар ынаһыксыт да диин суох. Бары араа-барай тардыһан, сэттэ ыйдаары сору дахпытын сүмүлүнэн сөптөөхтүк толорон иһэбит.

Үүт ыамын үрдэтингэ режими тутуһуу улахан оруолтаах. Бу өттүнэн бийиги үчүгэй содуспут, наһаа көбүтүһүмүннэбэр эрдэлээһин таһаарылыбат, Маччирэнт ыйдарыгар ыамы да көтүтүү суох. Отделение киниттэн атын фермалардааһар быдан чугас өлөрөбүтүнэн уонна суол-иис мөлтөдүлөн сибээстээн ыаманыт үүтү күннэтэ туттарар содотох ферма буоларбытынан бийигиттэн көрдө-бүл үрдүк.

Бэйэм туспууна ээр буоллаҕа, үүт ылымтытар билигиттэ сии сөпкө үлээтэ иһэ-биик аасыт сэттэ ыйга «Ас биридн фуражнай ынахыттан» 1623-түү кг үүтү ыамын графика 146 кг-нан аһаран иһэ-бин. Маччирэнт хаалбыт икки ыйыгар уонна ол кэннинээһи бириэмэҕэ салгыы дьулуһан үлээтэхпинэ үс тыһымчачалаах кирбиннэ ылаахпын сөп этэ. Оттон коллектив үрдүнэн икки тыһымчачаны ситэрибигэр элбэхтик сыралыаһытын наада.

Тоҕо диэтэххэ, субу аасыт от ыйыгар ылаахпытын ситэ туһамматыбыт, ферма да үрдүнэн, мин тус да бэйэм графикамын кыайан тутуспатыбыт. Биричиннэни, аһар буоллар, иһин элбэди аһалман сөп: маччирэнтит да кыарарас, ун-сэ халтаннаата, эбик аһылык да кыайан бэрэллэбэтэ, атын да быстах мэйһидэр суох буол-

батахтар. Ол эрээри наар онно ситэнэр сатаммат. Үксэ бэйэ-биттэн, тэрээһинмиттэн, кыһамныбытыттан тутулуктаах. Отделениебыт, ол иһигэр сорох фермаларбыт, үүт ыамыгар социалистическай куоталаһыта субу кэнник да түмүгүнэн совхозка бастаах иһэллэр. Чакырга былаанын адыас толор-бот, букатын хаалан иһэр ынаһыксыт субуун кэригэ. Онон мөлтөөн-ахсаан биэрэбит табыллыбатын өйдүүбүт.

Сүөһүттэн бородууусууһа ылымны үрдэтингэ саамай быһаарылыах атырдах ыйа үүнэ. Сайынны өгүрүк куйаас-тар, үгүс үөһ-көйүүр түһэр күннэрэ аастылар. Онон үүтү ылымны үрдэтингэ саамай табыстаах нэм кэллэ. Ону толору туһанан, кэнник ыйга таһаарылыбыт хаалыкы туоратан ыамы түһэрбэт эрэ буол-бакка, үрдэтэри ситибэргэ сору-ктанан үлэлиибит.

Билигин туруорсарбыт дии-икки эрэ боллуруос баар. Бири-дүн, маччирэнт кыараһаһы-нан чугастаабы оттоммут алаас-тары түргэниик аһа охсоо ыамыны сүөһүнү иллэриэххэ, быйыл бу чугас эргин сайыл-ла-сыт атын отделение үөр сылгы-ларын тэйттиэххэ. Иккиннэни, ынаар ынахтарга эбик аһаты-ны күннэтэ тэрийиэххэ. Ас-пыт ыйдарга комбинорм тий-биккэ көөнүөрбөнү быһан кы-биһэммит элбэхтик оҕустарды-быт. Итилэри отделениебыт са-лалтата учуоттуура наада.

Сыл хаалбыт бириэмэтигэр ынахпытын толору туһаннаах-пытына, өссө дьулуһан түмсү-лээхтик үлээтэхпитинэ ылым-мыт социалистическай эбэхэз-тэлиһтибэтигин толорор кыах-таахпыт.

Е. КУЗЬМИНА,
ферма старшая.

Эрэллэ Эрестини аатынан
совхоз.

Дьабыһа — обургу бөһүө-лүк. Кини хоту хоннодор баар ат сүүрэр хонутун аһаһаан аһыгылы моһуоннаах бурдук сарайа дэндэс тына түспүтэ. Оттон быйыл ол аттыгар үдү-дүн барабаһыах, бэрт эриэ-нэг прибордаах, хас да электро-мотуора тэби-тэһини үлээтэ-димиһиһэр, оттон адыас ат-тыгар тийдэххэ улахан наамтаах, ол өмөрүнэн сүт-сүгэр тыастаах АВМ-0,4 дии-агрегат, этэргэ дилы, «оһо-оһуу оҕубуттара, буруотун унаары-пыттара». Бу аһа кыһа-кыһа, аһыах сааһаах уонга бэрт холку буолааччы. Бу агрегат эмнэ онук таһаарлаах: биэр күрүс уонна дьэһиниһэ-кэ итиннэ наһаа ыарыһыһыт.

дозатор аһаһыан утан бул-ку-нан биэрэр. АВМ биэр өттүгэр Яша Дьячковский кумаа-зы кууларын тоһуйар. Агрегат тохтоло суох үлээтэһинэ ити түөрт куул 12—15 мүнүүтэ иһинэн туола охсоллор. Ону эмнэ Одьулуун адыс кылаас-таах оскуолатын үөрэнээччигэ Ирил Ризанский аһахтарын баайталыы охсор, саныгар бэрт чэпчэкиниги быраһар уон-на чугас баар сарайга илдьэн дьаарысты уулар. Итиннэ ба-лаҕа кэмгэ сытан сөрүүкэбэт мээһикэлэммит от тэһичи ту-рар сарайга таһыллан харал-лар.

— ДТ тракторга холбонмун КУФ-1,8 носилканан оҕуста-ран, кырбаттаран ылыт билин

Абыраллаах аһылык

тууннэ-күнүстэри, буола-ба-ран бэрт холкутук туттан үлээтэ туһаҕа дилы.

Оттут үрэ барыта кыһа-кыһа, онно хара былыт сүү-рүтү таһыстааһа кыһа-кыһа. Оттон ынаа хаалар хаал-ла-сирдэһэн-харахтан көрө-рүтүр, кыһамматтар, ханыт оаһар күннэ-дьылга тохтоо-боһко-өрөөдөһү үлэти туруо-хтарын сөп. Общественик сүө-һүтэ аһылык тигэ саамай ми-ниһэһин уонна интэһитлээһин бэлэмнээн таһаарар бу агре-гат улахан көдүүстэһэ ити-дэн эрэ бүппэт. Кини өгөрөн таһаарар бородууусууһа — мээһикэлэммит отун биэр кы-ло-грама күөх чээлэй 2 кг оһко-тэһиһэр. Өссө эрэн үгүс ол-бу вешестволарын сүтэрибик-кэригэ, сорохторун олох да ыһыттыбат. Дьэ ол буолар ынах сүөһү тоторугар-ханы-гар, үүтү-аһы биэрэрэ өрүүтүн үрдүү, эбиллэ туураһыгар, ку-па-таһа эбик туспан этэһигэ сыла таһарыгар биллигиттэ туохха да тэһиһилибэт ам-таннаах-дорубаһаах ас тигэ-бэрдэ диин.

Ити абыраллаах аһы астыр-га анаан-миннэн үөрөммэтэ-тэрин, келһүүннэрин торон сы-раласпатахтарын иһигэр Одьу-луун уолаттара олутун дии-нысан, нуусталарын ууран үлэ-ли сыйдылларыгар түбэсти-бит. Оператор Михаил Антипин сотору-сотору күөх, кыһа уот-тар чарылды тынан умайа ту-һар лампочкалардаах иһиг ба-ран кэтир. Агрегат диир куттар кутуллан кутаа уот буолан күүдэһиллэ оонкуу-сорарка ыһахтанар форсу-натын, күөх маасса өрө ыһы-лан таһар үлэһигэр эргийэр транспортер дозаторын көрөн аһар.

— Форсунка хайаһаһын кээ-мэһин хайа сир хайдах оттоо-буттан сылыктаан кэтигэн эбэ-тэр кыаратан биэрэбин. Кытах Күрүттэн хомуллубут тиһир эрбэһин 400—500 кыраадыска хам куулар, оттон бу Хардаас (айылыгы күөх ыһыта сик-тээх, онно 700—800 кыраады-ны тутан биэрдэххэ табыллар, — диир кини.

Итиннэ итин «оһохтоох» эбит бу агрегат. Кини сырал-аһыгар кууран-хатан, оттон ми-лиһсалэргэ мэллэлэн күөх мээһинэ бурдук буолан түһэр ити чөмөхтөнө сытар иһэбэ-эи.

Алтыс кылаас үөрэнээччигэ Петья Кардашевский бэрт дьу-вустук туттан олорон, күөх маасса наһаа симиһлэн хаал-батын диин, төбөтүгэр туорай-даах лаппаһы күрдүк майын

Афанасий Аржаков таһар. Урут үлээһинтэх техник-ам буолан, бастаан утаа моһуогу-р-таһаан ылаттаабытым, — диир эдэр механизатор Андрей Пи-пинин.

— Биридэ эргийэн кэллэх-лэр диири аһалан сүөкэбэт күөх маасса мээһикэлээн бү-тэн, кууларга кутулааа тоһу-йар. Уопут-күөспүт тохтоло суох кэлэ турдар, агрегаттыг халпырыһытыра ачыһыра буоллар, эрэйбит тиллэр тына үлээһин эһибит, — диир шофер, комсомолец Афанасий Аржа-ков.

Сага аата сага, буолан ба-ран манньык техниканы аһа-лэринэн тутан да көрбөтөх уолаттар агрегат биэрэр кө-дүүһүн толору кыаһынан ту-һанар тына мисиллэ иликтэр. Ол эрээри санааларын отой тү-һэрбэттэр, ыалларын хатылы-лары төһө-хачча тоннаһы ма-һыһиллэр диин сураһаллар.

— Олус табыллан үлээбэт күмүтүгэр 200-тэн таһаһы-куулу түһэртэрэбит. Күөх ыһылаах ходоһаһытыгар дьэ киирибит, онно кудучу содус баран иһэхтигин сөп, — диир оператор Михаил Антипин.

Карл Маркс аатынан совхоз Одьулууннааһы отделение-тар АВМ-0,4 агрегатынан икки сменанан витаминнаах от мээ-һикэтин өгөрөн таһаараллар. Түүнүгү сменаны старший опе-ратор комсомолец Гаврил Кар-дашевский салаһар. Онно эмнэ комсомолецтар уонна иһччттар, эдэр механизатордар тракто-рист Егор Пининин, шофер Алексей Собакин, онус кылаас үөрэнээччилэрэ Яша Колесов, Афоня Аржаков, 13 №-дээх СКТУ үөрэнээччигэ Иван Се-далищев үлэһиллэр.

Одьулууннар АВМ-0,4 агре-гаты бэрнэ диин астымыттар уонна онус пилететнаа бастаан сылыгар общественнай сүөһүтэ анаан 400 тонна витаминнаах от мээһикэтин бэлэмнээхтэх соруудаһарын олоххо килдэрэ-р-гэ бигэ эрэллээхтэр.

«Сарайга 65 тонна абырал-лаах ас хаһаастанылар. Ол көстөр баһынааһа — кыһыл дьуһунууһа тивилиһтээх тра-ктор муодарынай охсору соһон эргийэ хаалар. Бу — кыһа-гар тоһус-толору күөх бэлэлээх маассаны тизмнит автомашина кэлэн хорус тына түстэ. Оттон АВМ-0,4 туура күөх, үрдүк сарайын үөһэ өттүнүн хара буруо күнүстэри-тууннэри кө-стө-көстүбэттик үрэх кырдалын устун тарҕанар.

П. СЕДАЛИЩЕВ.

Котласс лесохимиктэрин дьыалалара

АРХАНГЕЛЬСКОЙ УОБАЛАС.

Котласскайдаагы целлюлознай бу-машнай комбинат сыл саҕатыттан былааны таһынан 500 тыһымча солнуобайдаах эбик бородуу-суйаны биэрэ. Лесохимиктэр «Туйгун хаачыстыбалаах элбэх бородуу-суйаны!» диин дөһүннэн үлэ-лиилэр.

Комбинат бородууусуйатын үгүс-етте бастагы сортааһынан сына-лалар.

СНИМКА: Котласскайдаагы комбинат бүгүн. Инини иһиктэ — предприятие ыраастыыр тутуу-лара.

Агитатордарга, политинформатордарга номо

ОРОЙУОН СОВХОЗТАРА ОБЩЕСТВЕННОЙ СҮӨҮҮ ИИТИИГИГЭР

	Ынах сүөһү			Ол иһигэр ынах			Сылгы			Ол иһигэр биз			Ынах төрөтө	Ынах сүөһү өлүүтэ			Ол иһигэр ыйырай	
	былаан	туола	1975 с.	былаан	туола	1975 с.	былаан	туола	1975 с.	былаан	туола	1975 с.		1975 с.	1976 с.	1975 с.	1976 с.	1975 с.
Карл Маркс	6350	8034	+326	2550	2437	+14	4240	5483	+366	2310	2292	-29	1824	1946	177	158	96	49
Субуруускай	7320	8214	+845	2680	2487	-35	4120	5267	+655	2300	2298	+127	1536	1743	400	375	195	168
Э. Эрестин	4730	6164	+322	1900	1852	+58	3090	3321	+523	1640	1589	+52	1557	1617	113	106	69	54
Ор. үрдүнэн	18400	22412	+1693	7130	6776	+37	11450	14571	+1544	6250	6179	+150	4917	5306	690	639	360	271

1. «ТАПТАЛЛАХ ИЙЭ ДОЙДУМ — ЭН СИРДЭЭБИ БЫРАЙГЫН»

(Бургаас нуорат аэропорду-гар суруалубут лозунг)

Бастаан ити лозуну аабаат дымтаргын, сирэ санаабыт: «Аар дьаады, айы ырайта эи-нообиттар дуу» — дии. Кини Болгарияны кэрйи, үгүс ну-роттарын, нуорттарын керей би-рай ити саамай сөптөөх этии өбүт дии түмүгү кылаам. Та-до? Бу сүрдөөх байы герониче-най историчалах дойду өбүт. Үгүс элбөх историческай намыс-никтардыах.

Саамай керо көстүүдөөх ки-пат да кири Фролан намыта. Кини-ди кири хараба ылабт кири-нылар, өтөнөөх мастары, олоордуулар кэресталар. Үр-дүм да хрдык олоордуу күөх мас-таах, бууруурут хайалардаах — атырбат Балкан сис хайыта Чернай нуорада Болгарияны ааыраан үтүп кирибит.

Арайас кири архитектуралаах, сокуун, сокуун постиниалар дайы, ресторанилардаах, тутуулар-даах. Маны барытын үлэни бол-гардар мындыр, ойдоор, урын тарбактары айыттар, омордот-тар, тутууттар — Ийэ дойдуну-рын дым чакчы болуулары мы-райта кубулуштуттар. Көлүм-дүртөн көлүмдөөр кыагынарэ

тохтубут, олохторун да хармы-тибонка көмүсөөбүт этии. Ийэ дойдунулар болгардар тыстаах-тарын тытылаалар, кириини кири тутууохтарын тутуулар өбүт.

Болгария ойдоо сөптөөх буол-батах. Кини үгүс истин додот-тордоох, эрэллэх союзниктар

сааман «муударай» нуорт олоор өбүт. Саамай үрдүк ды-ка — 105 метр үрдүктөөх теле-башня, Оттоп Алевсанд Нев-сий хрды, Ленинградтаах Невакиевский собор кири Са-рэта, убайын улаханчык ма-рыянылар ие өбөһүүдөөх үс ал-тардаах (славянской, нуучча,

скай дойдодоһуу музейнагар сир-иаттыбат. Болгария 1300 сыл-лаах героническай историча, нуучча-болгар үйэлэр тухары илбэх дойдодоһууларын үйө-нүр намытиктарын кири бис-тэстэбит.

Эмнот кирииттин, байыт дым-бутугар, Георгий Димитров ман

Онио Димитровскай бирини лауреатынан БНР Государствен-най Советын ылаагына БКН КК бастагы секретары Тодор Живков буолла. Т. Димитров ор-дена — БНР саамай үрдүкү на-бардаата.

Болгария курдуу, Георгий Димитров байылытаах БКН Кини Комитетин саламаттаах 1944 сыл балоон ийи 9 күнү-гүр Болгарияда социалистиче-сай революция кыагыта. Ой Советскай Союз Мариала Тодбу-хли армията немецкай-фашист-кай сэрчилэри улуу өхсүтэ Сир былаарар орунуу ылабта. Ол кириитер Болгария бири бо-донг промышленнай куората Тодбухли аатын сүтүр, Софияда онтон да атын куораттарга В. Д. Ленинка, Советскай Армия бу-буунарыгар намытиктар, совет-скай полководцтар, геройдар намытиктар уулуусалар баалар.

Нууччалар алфавиттаах уоп-иа тылаарын 60 бырыһаана нууччалар буолан ийи хайма-тарын элбиккээ аабар, тыла-рын өйдүүр, онна ханна да нуммат. Ол ийи хайлаах эр-бөйэ дойдутугар сымдар курдуу санаабын, эрэх-турах, хомкутуу сымдары, сымнаабын, Ийи сыман, эйбөс көрүһүү ийи государстволар илбөхтүн, ил-бөхтүн олоорууларын чарыахы көстүүтэ буоларын ил чакчы итэрибит.

Г. ЕФИМОВ.
(Салгыта бэчээттэнэ).

Турист бэлэтээһиниэрэ ДОБОРДУУ БОЛГАРИЯҔА

длаах, улуу нуучча нуорота убай-длаах. Бу сайыбыт социализм тутуула туурар дойдута, социа-листическай аааар дойдунуларын бастыһаат сөрөөлөрө буолар.

2. Софияҥа

Бийиги Саха сириттэн 31 ту-рист, ол иһигэр Чурапчыттан сүүтэ буолан, Москвадан Со-фияҥа ТУ-154А самолётунан ийи таас сүүрбэ жүнүүтүнэн тогон тиийибит. Хаардаах тө-бөдөөх хайалар бийи бийи-тэи чочорууан тахсыбат дойдуну-лара буолла.

Аалараа нууччунаах түспүтүт күөх өтөөх-мастыах хайалар-даах, кири үрөстөөх, арайах күөллөөх хотон сирэ мас бий-и м а г а р С о ф и я — 3000

болгарскай). Храм улахан дьост-рета ийи тоно ылаагынаах, туроктар батталарыгар 300 сыл озорон нуорот ылаагытын бо-лостэ «харах дуула» — дии дьы-кир таастардаах. Бу храм 1877—1878 сс. буолбут нуучча-турок сэрэтигэр Болгарияны босло-луур ийи өбүт нуучча са-лаахтарыан кэрэһингэр тутулу-бут намытиктартаа бири баар-райдара.

Бийиги түспүт «Панска» (51 сылааахха) Болгарияны ирэхтэ-ригэ Ишанфур улаапыт нуор-отын аатынан) гостиница тайы-гар баар Сибода көнүс паркта 300 гектардаах. Паркада антифа-шистар Братскай мотилаларыгар сүскөн намытиктар туурар. Куорат элбөх керо-башы сирдэригэр, со-ветскай буойуннар көмүдүбүт мисталарыгар, советскай-болгар-

скай дойдодоһуу музейнагар сир-иаттыбат. Болгария 1300 сыл-лаах героническай историча, нуучча-болгар үйэлэр тухары илбэх дойдодоһууларын үйө-нүр намытиктарын кири бис-тэстэбит.

Эмнот кирииттин, байыт дым-бутугар, Георгий Димитров ман

Сарсын — тутуу үлэһитин күнэ КИЭН КЭЭМЭЙДЭЭХ ҮЛЭ

Бүгүн Советскай Союз ман дойдун атын-ханнык да государствоты нааар тутууну кириини ытар. Ааспыт пятилетка сылларыгар ийи тыаһыааччытаах тахса бөдөт предпринималар уонна сымтар үлэри кылларыллыһар, 56 мөлүйүн кири сака квартираларга кө-һөн киридилэр.

Онуе пятилеткада тутуу кири кээмэйдээхтэ, бары совоһай рес-публикалары хаан мотилалар. Холобур, РСФСР хара буора сүөх эр-паттар уонна Тюменскай уобалаас хоту өттүгэр, Хакасияда уонна Таймыра, Хакасияда уонна Дагестанига, Ураллаада уонна Гаджи-кестанига, Киргизияда уонна Ийи Сибирига.

Дойду энергетическай баштын бөдөртөөүүтэ Саян-Шушенскай-даахы ГЭС улахан сүөлүтүн ылаада. Кини бастагы агрегата 1980 сылааахха үлэри кылларыллыһар. Гидростанция тутуулан бүтөрүн кыта Саянскайдаахы алюминискай завод үлэри кылларыллыһар. Пятилетка устата Советскай энергетика кыаматы 67—70 мөлүйүн кирииттэтин үүтүгэ. Усть-Илимскайдаахы уонна Зейтара ГЭС-тэри тутуу сирдэригэр, Богучанскайдаахы, Бурейскайдаахы, Ийи-Бинскайдаахы, Рогунскайдаахы, Курпайскайдаахы ГЭС-эри, Бөрөвскайдаахы ГЭС-и тутуу саралаабыа.

Пятилетка улахан тутууларынан Волгодонскайлары «Агостан», промышленнай трактордари оморор Тебикскайдаахы завод, вагоны оморор Абаканскаахы завод буолуохтара. 1976 сылга Каматаахы ан-тодод бастагы уочарата уонна Заинскайга, Тольяттига тутуулаах заводтар үлэри кылларыллыһар, БАМ тутуута түргэн татимисын ымытталар. Арпаа Сибирига бөдөт территориальнай-проиладоствен-най комплекс — дойдун леби уонна гыда хостөөһүтэ сүрүн бааатын үөскөтүн ымытталар. Тюмень лебо Тобольскайдаахы нефтехимиче-скай комплекска тутуулар сүрүн сарыаан буолуога.

Тыа сирдэригэр тутуу үлэтин кыама 1,4 төгүт улаатыада. Ордук РСФСР хара буора сүөх зонатыгар тыа хайааһыстыбатын сайыны-рыта элбөх үлэ ымытталар. Ол ийи бу дымтан саралаан ка-питель угуу элбөхтүн көрүлэр.

Онуе пятилетка сылларыгар дойдута 545—550 мөлүйүн ааа-ратыа метр уопсай кириин олоор дымдар туһада кылларыллыһ-тара. Квартиралар олоорго табыгастаах буолуохтара, сака каар-таллар архитектурнай көстүүлөрө тупсарай буолуохтара.

Бийиги дойдубутугар капиталнай тутуута баһаам үгүс үлэ кө-рүлэр. Холобур, онуе пятилеткада 630 миллиард солкубай кө-рүлэр. Ол ийи капиталы угуу көхүбүтүн үрдөтүн, сыга кыагы-лары түргэниик үлэри кыллары, тутуу бөдөһүүтүн кыагытын уонна кири стоимойын намытиктар — бу сааа үлэһиттэри сүрүн соруутара. «Дыгы техникескай төрүккэ олоорун түргэниик, барыстаахтык тутуохха...» — дии ССН КК Генеральнай секретары табаарыс А. И. Брежнев ССН XXV съезинер Кини Комитет Отчуотунан багылаа-тыгар аагытын тутуу үлэһиттэри бөйбөйү программа бийиытын ил-ылааһыттар. Тутуу илбэхкаларыгар көхүбүтүн үрдөтүн уонна үлэ хаачыстыбатын тупсарар, онуе пятилетка соруулаһарын халба-га сүөх төлөдөр ийи коллективтар социалистическай куоталаһы-лара күнтүн күн кири далааһынанан ийэр.

Т. АНКУРАТОВА, ССТА корреспондента.

Москва.

СНИМОКТАРГА (ханастан уна): сайыгы XXI Олимпиада гимнастикада абсолютнай чемпио- Николай АНДРИАНОВ; гимнастка Нелли КИМ — хаманданан зачекка уонна гимнастическай мөө-гоборье сөрөх көрүгүсиргэр (көтүл хамсааһылар

уонна опорнай мстаным) кыһыл көмүс медаллар хаһаайынара; штангада саамай чөпчөк ыйа- бийида олимпийскай чемпио- Александр ВОРО-НИН.

ССТА фотохрониката.

ОЛИМПИАДА ТҮМҮКТЭННЭ

Сайыгы XXI Олим-пиада түмүктөннэ. Кини советскай спортсменнар-га улахан ситийини ааала. ССРС сүүмэр-дэмнит хамандата уоп-сай түмүккэ 47 кыһыл, 13 үрүг уонна 35 бо-руонса медаллары дойдуну-гар илбэ кэлэ. Отгон ГДР хамандата 40 кы-һыл, 25 үрүг уонна 26 бо-руонса медалы, АХШ — 34 кыһыл, 35 үрүг, 25 бо-руонса медаллары м-таллар.

Спортсменнар аны 4 тылынан герой-нуорат Москвада көрүөххэ диг-ри дии үчүгэй санааны тарбастылар. Советскай Союз столицата угуу Москва куоракка көр-сүөххэ дыла!

ССТА көрр.

Кыраныысса таһыттан сонуннар

ХАНОН. Вьетнам Социалистиче-скай Республикатын кири прола со-дорууру провинцияларын иккилэ-нэтиин экиннэ хөччүбүт ситийи-лээтик ымытталар. Сыл советскай-дарлаан провинцияда 200 медицин-скай үлэһит бэлэмнэннэ, 90 диспан-сер уонна амбулатория аааһына.

РИМ. Италияда фашистын сис-дьоаннар провакациялар дьаһы-ларын тогтонолтор. Перджине — Вальсугана (Тренто провинцията) куорнайга сүөх забастовканы тару-дун сиргэ кирииттэри билибэт

бийиэ бурбидуулар.

КАНБЕРРА. Фиджи полицията саатарнай промышленность работай-дырын профсоюзун бары салааач-чыларын тутан заагыталаа. Кини-дэтэр туһунан модьууру өйүүр «со-воһай сүөх забастовканы тару-дун сиргэ кирииттэри билибэт

Оройуон сберкассаларыгар

ССРС Убун министерствотын уоп-иа Государственный банк 1974 сыл бос ийи 14 күнүгүгэ инструкция-ларыгар олобуран, бу дым атыр-дах ийи 11 күнүтөн 1948 сыл-лаахы 2 бырыһааннаах государ-ственный заем табакката сүөх төлө-көр. Заемнары оройуон ийи уонна бары сберкассаларыгар ылаалар. За-емнар сыаналара билиһин харчы кээмэйиннэ бэрлиахтэри.

Ийи төгө бу дым атырдах ийи 15 күнүгэр 3 бырыһааннаах сүүйүүдөөх государственнай заем 81-с тирада Таллин нуоракка ооп-нолор. Тирада: 5000, 2500, 1000, 500, 40 солкубайдаах сүүйүүлэр кылларыллыһар.

Онон үс бырыһааннаах государ-ственный заем атылаһарга ил-бөхтүн!

Бу дым алтыннык 1 күнүгүн сүүйүүдөөх ууруулар уочаратгаах тарыктара тахсар.

Бийыл нуус устар ийи ооньом-мут сүүйүүдөөх кылаанка бийиги оройуон мут сберкассалара 18 тыһыиычата тахса солкубайдаах сүүйүүлэри уур-дарааччыларга төлөөбүттэри. Ол ийи-гэр 200 бырыһаанга үс, 100 быры-һаанга 40-тан тахса сөт түбө-сүттэри.

А. НИКОЛАЕВА,
кири сберкасса сэрбидиссэйэ.

Редантар А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ